

Gabriela Roca

De dijous á dijous

¡FUMÉM! ¡FUMÉM!

ESTIMADA Tomasa; la fetxa de primer d' Abril d' aquest any, será grabada en las petacas dels fumadors espanyols, ab caracters esgarrifosos. Ella 'ns mostra una novela tabaquesca ab cent mil capítuls de tabaco dolent, y un epílech terrible d' envenenaments y desgracias. ¡Totas las glorias del mon son fum y mentida! ¿Per qué en Colón va descobrir las Américas? ¿Per venir mes tart un Vilaverda, que sembla que no persegueix altres fins, que 'ls d' abolir los fumadors per medi d' un crescut augment en lo preu de tabaco?

—En Vilaverda es un sant varó, y estich disposada á encabessar una subscripció pera eregirli un monument, puig ab son impost sobre 'l tabaco, sembla que no 's proposi altra cosa, qu' evitar que 'ls fumadors empestin tranvías y ferrocarrils, aixís com sa propia morada, ab la fumaterna que llensan los seus cigarros. A dir veritat; las senyoras eran víctimas del viciot de fumar, y gracias al ministre d' Hisenda se concedeix un armistici als nostres pulmóns, puig es d' esperar que abstenintse los senyors, del tabaco, podrém, en lo successiu, respirar un ayre pur.

—¡Com t' equivocas, Tomasa! Los espanyols no 'ns espantém per un impost mes ó menos. Som la gent mes suferta y resignada. Un impost d' un quinze ó un vint per cent sobre 'l tabaco, per nosaltres no significa res. Encare que 's doblés lo preu d' aqueixa planta aromática (?), nosaltres seguiríam impertèrrits, xuclant escanyapits cigarros de deu y caragolant cigarrets de tota mena de picadura, desde la de fulla de patatera per amunt, ab una abnegació digna de millor causa. Espanya es un país rich, mal está 'l dirho, y, per lo tant, encare que tot puji de preu, serém mentres Deu vulgui, los mateixos homes ab los mateixos pecats. Potser nos veurém obligats á no tirar carn á l' olla, pero ni un sol espanyol, tindrà prou forsa de voluntat, pera arrancar lo cigarrot de sos llabís. Ni qu' als *fumadors*, se 'ns marqués, per càstich, ab un ferro ruent, com en l' antigua Roma als esclaus *fugitius* una F en lo front, abandonariam aquet vici. ¡En Vilaverda s' ha quedat curt! Fins que posi á duro 'ls cigarrets de deu céntims y á vinticinch pessetas las cajetillas de vinticinch céntims, no comensarém á pensar en la conveniencia d' abstenirnos de fer fum.

—¡Avuy fos y demá festa!

—¡Tot seria inútil! ¡Ni aixís lograría en Vilaverda, fernos aburrir lo tabaco! Ja t' ho he dit avants; afortunadament l' Espanya es un país rich, y podém sufrir ab la major frescura totas las sangrías que tinguin á bé imposarnos los nostres governants. Es

mes, Tomasa; tením los governants que 'ns mereixém. Ab tot y la gran catástrofe que semblava havia d' omplir de dol y miseria las llars espanyolas, per totas parts regna l' alegría y l' abundancia. Los teatros se veuhen á diari plens de gom á gom, y no precisament los en que 's rendeix homenatge al verdader art, sino los en que 'ls éxits depenen del mes gros número d' estimulants y ben tornejadas pantorrillas. Los cafés, resultan esquivits pera donar cabuda á una concurrencia boja, que no recordantse del demá, viu sempre al día, pregonant que qui día passa, any empeny. La qüestió es disfrutar alegrement del jorn present; si demá no hi ha un pá á la post, mentres hi hagi matalassos al llit, pera portar á una caixa d' empenyos, tonto es capficarse. Las plassas de toros, ahont se rendeix tribut á un espectacle en mal hora anomenat *nacional*, se veuhen talment farsidas de carn humana, de cervells buyts, disposats á rompre 'l del picador ó primer espasa que no fassi bona feyna, y á arrancar y pegar foch á tot lo fustam que senyala 'l rotllo de la plassa, si 'l president comet una etzegallada. Los passetjos, tant en los días laborables com en los festius, son un devassall de bon gust y trajes costosos, y las caras rialleras que cambian afectuosos saludos proban hasta la evidencia, qu' á Espanya podrá haverhi, si 's vol, falta de tot, menos de riquesa.

Devant d' aquest esplendor espanyol, ¿quin ministre d' Hisenda, será prou babau, pera no inventar un impost hasta per l' ayre que respirém?

De Cuba y de Filipinas ha arribat á la península ibérica un formiguer d' empleats, la majoria dels quals no se sent ab prou valor pera no declararse la plaga de la mare patria; la parássita de la terra de Pelayo.

Y si un s' hi fixa, obra sensatament aquet núvol de repatriats civils.

Allá ahont son tot festins, fora contra humanitat lo negarlos las mallas sobreras.

Val la pena de que, pera auxiliarlos, fumém car, menjém car, bebém car y respirém car.

Los destinos que á las colonias tenían, eran, desgraciadament, dels que no deixan una poma per la set...

Pot succehir, que siguém tants empleats com espanyols, pero aixó no importa; quan aquet cas arriivi, comensarém á anar bè, perque 'ns menjarem los uns als altres.

Mentrestant podém cridar satisfets, com á espanyols de bona casta:

¿Lo ministre d' Hisenda nos ha fet lo senyalat favor de pujarnos lo preu del tabaco?... ¡Visca 'l senyor Ministre d' Hisenda!

PIERROT DE LA TOMASA.

TRIPAS!

Segons un contayre conta
ja han compler quatre anys cabals
que l' hereu de can Tabola
va fe una excursió à ciutat.
Al sé allí, entra á una fonda
y diu:—¿Qué hi ha per dinar?
Mentre 'l fondista contesta
ab veu de nas y cantant.
—Tinch muletas, cap y pota,
fetge ab ceba, bacallá,
pernil, llomillo ab mongetas,
mondunguillas, estofat,
arrós á la milanesa,
pops, costellas, ous ferrats,
tripas...—Home vingan tripas,
vejám si m' agradarán.
—Mitja de tripas... un crida—
y un altre respón:—Ja va,
posantlas sobre la taula
ab lleugeresa molt gran
L' hereu las va trobar bonas
y menja que menjarás.
Un cop tip, paga y pregunta,

¿cóm se 'n diu del que han portat?
—Se 'n diu tripas.—Dona gracias
y de la fonda se 'n va,
y per guardá á la memoria
las tripas, va caminant
dihent, tripas, tripas, tripas,
tripas, tripas, camí avall
fins que á un reguerot arriba
que 'l tenia de saliar.
Allí 's distreu la memoria
causantli un sentiment gran,
—Bona l' he fetta, esclamava,
á dintre 'l rech m' ha quedat
lo que he menjat á la fonda
y mira que mirarás,
quan un home que pasava
va dí: ¿qué busquéu, company?
—Eetich buscant una cosa
que dintre 'l rech m' ha quedat.
—¿Qué era?—Oh, no me 'n recordo
Si tingués memoria ray,
Com que l' altre era un bon home
corrents l' ajuda á buscar,
se desfà las espartenyas,

se arremanga fins á dalt,
á dintre del rech se fica
y 's posa á regirá fanch;
lo de sobre ho fa aná á sota,
lo de sota ho fa aná á dalt,
Per fi al cap de mitja horeta
va dir:—Noy, dexemho estar,
aquí trauria las tripas.

—Ara ho has endevinat,
tripas son lo que buscava—
y posantse á caminá
dihent, tripas, tripas, trspas,
va deixá ab un pam de nas
al pobre home que tan rato
ab gust l' havia ajudat,

Al sabé aixó tothom deya:
—¡Quin hereu tan carcama!
Quan torni á perdre las tripas
que se las busqui y en paus.

JOAQUÍM ROIG.

Lo nectar de Noé

Sense vi, no 's pot dir missa!
Sense vi, no hi ha consol!
Sense vi, lo qui li agrada,
no por pas menjar! Jo 't toch!

¡Oh, seráfica beguda
que plers donas á tothom,
y, fins aquí molt t' estima
converteixes prompte en bot!

Per tú, lo pagés ne rega
las cepas, ab llurs suhors!
Per tú, brindis s' improvisan,
sent aplaudits molt y molt!

Per tú l' home que may parla
xarrayre 's torna d' un colp;
y so's per tú, mes de quatre
se tornan predicadors;

Y critican lo que veuhen,
hasta quant no es cap bunyol!
Lo taberner, te bateja!
Te beneheix lo sacerdot!

Al qui 't cull, donas la vida,
y al qui 't beu, fas anar ton!

Molts te beuhen, y no 't veuhen
quan per dintre del seu cós,

de la testa fins al ventre
vas ensemps de tombalions!
¡Oh, vinassa! Molts te beuhen,
y 'ls que 't coneixan son pochs,

Puig la gravetat fas perdre
al mes serio d' entre tots!
Tú, nos guanvas en la lluyta;
puig si 't bebém, de retorn,

Tú, fins nos beus lo senderi
dantli á n' el cervell un tom!
¡Oh vinassa! ¡Jo 't saludo!
¡Such de parral! ¡Qué amichs som!

¡Quan mon ayma busqui vida,
lluny per sempre d' aquet cos,
fes que nedi, fes que nedi,
per mes llohansa y mes goig,

Entre rius de néctar sempre
per *in eternum*, y al-lors,
seré un guerrero perfecte,
acorassat ab ví bo.

J. A.

Lo pagés y 'l café

Un pagés vá entrar un dia
al Café de menys guarnit,
y entre ell deya:—Un ne vo'dria
no tant ròneg ni petit,
un café
mes espayós
per no sé
tan calurós.—

Y entra en un, que 'l mon l' alaba,
de miralls tot lo voltant;
si més xich que 'l que ans entrava,
ab miralls sembla més gran.

Quan hi ha entrat,
lo pagés diu:
—¡M' ha enganyat!
¡si sembla un niu!—

¡Quants autors brillan y obtenen
un gran nom per sos travalls,
que al mirar quin *fondo* tenen
tot veuréu que son miralls!

Qui no ho creu
y ho te per gran,
es que ho veu
de fora estant.

J. V.

GUERRA ANGLO-BOER

Inglesos construint una trinxera.

HISTORIETA DE RAMS

— ¡Mira, Guineu, quina palma!
— ¡Qu' hermosa! ¡Perdo la calma!

— ¡Es bona mercaderia!
— ¡Jo pe 'ls dolsos me perdria!

— ¡Dolents, pilllets, llatinés!
— ¡La descarreguém de pési

Pares que fillas teniu,
vigileu, feu l' ull molt viu,
perque hi ha en 'questa nació
molts amants de la dolsó.

K. Bernat

L' aixech del tabaco y lo miracle dels naps

SORT que Nostre Senyor, que fá tot lo que Deu vol, no fá res mal fet, per malfetas que semblin moltes coses al primer cop de vista. Ab l' aixech del tabaco fins hi havían fumadors (d' aquells que primé 's deixarian penjar que no donarse 'l gust d' escanyarse 'l pit) que fins dupta van de la existencia d' un Sér sobrenatural, al comportar l' explotació inícuca del vici mes *fumat* de la Humanitat... ¡Tanta es la importancia que donan als vegueros de calé!

Moltíssims d' ells, casi tots, fundavan las sevas exclamacions y protestas contra la Tabacalera en lo següent rahonament:—Si ab la crissis qu' estém atravessant, casi bé ja crónica, 'ls estanchs s' haguessin ressentit del calaix, 's compendria que la Tabacalera hagués resolt, á despit de tot, aumentar los seus ingressos acabant d' escanyá al país que fuma, per mes mal fet que fos també; pero avuy que á consecuencia d' aquesta mateixa miseria, patrimoni exclusiu dels mansos espanyols *restaurats*, 's fuma molt més que antes y cada dia mes, precisament per distreure la cassussa xupant la nicotina que atipa més que un plat de vianda, avuy—diuhen—no te rahò de ser aquesta puja qu' es un verdader aixech... de butxaca. De manera que ab la mala qualitat del tabaco que mata lentament, encarit ara, la Tabacalera pitjor que 'ls amos de Sierra Morena, s' ha encarat ab 'ls espanyols y 'ls hi ha dit apuntant-loshi l' arma terrible dels *quarteleros*: «¡Diners y la vida!»

Consequencia immediata: malediccions, propòsits de no pipar may més, indignació pública, malestar general...

Aixó, pe 'ls últims de Mars; pero arrivá 'l malehit primer d' Abril, de fatal memoria, y á la vista dels caixons plens de cigarros y dels prestatjes curullats de paquets y paquetillas, tothom sense distinció de classes 's precipita, com si fóssim víctimas d' una follia, al abisme del vici altre cop y... —¿Per cinch cèntims mes cada paquet ó per mitj ral mes cada cigarro hem d' estarnos de fumar! No serèm mes ríchs, ni mes pobres...—

¡Flaqueza humana!

* *

Y ara vé alló de què Deu ho fá bé tot, encare que devegadas no ho sembli, fins en las ocasions mes fumadas y *fumudas* de la vida del home.

Enterarsen Deu de la infamia de la Tabacalera y arbitrar ab sa omnipotencia un medi de contrarrestar la desgracia dels fumadors pobres, siguié obra divina de pocas tàulas.

¿Qué vá fer? Abocá al fons del mar á la vora de la platja de la mar vella, vehina del barri dels pobres pescadors y altres pobres de gens ni mica de solemnitat, un gabadal de naps encara calents, acabats de fer, y fen escupirlos á la sorra ab prodigiosa táctica pera mostrarlos als ulls de tota aquella gent que fuman mes que cap xamaneya. Adonarse una

dona d' ells de que la *Seca* era al mar y escamparse la noticia per tot lo barrí marítim y terrestre de la ciutat, fou tan rápit que á las dugas horas la platja estava atestada de gent ajupida, donas sobre tot, esgratinant la sorra y tenint 'ls coves y sachs á punt pera omplirlos de naps á curull.

Que si será una fábrica clandestina de moneda *sevillana* instalada sota alguna rocassa del fons; que si pot ser sería que existeix sota l' aygua una mina de naps fets ab motllos de lo mes *salat*; que si algún cobrador d' algún Banch va llensá 'l sach á l' aygua plé de papers de plata perque li pesava massa... De comentaris y suposicions no 'n vulguin mes.

—¡Aixis ray, ja 'l poden apujar tant com vulguin 'l tabaco!—se sentía á dí á n' aquet y á n' aquell y á n' el altre.

—Ja he acabat de fumar peninsulars jo; ¡de l' Habana d' aquí endavant!—Ara si que per més que la Tabacalera apuji 'l tabaco del poble, nosaltres pujarém tambe de grau calant foch á las brevas de *pela* mentres 'l mar escupi aquestas *sipias* de vint rals cada una.

Tota aquella indignació, aquell odi infernal á la Empresa causanta del conflicte se transformá, pe 'l miracle dels naps, en *pullas* y xistes y brometas, com si de l' aygua n' hagués de sortir lo tresor del Conde de Montecristo.

No vá faltar qui n' arreplegá las butxacas plenas y, dejú, se n' entrá corrents al estanch á fer provisió per l' any sense recordarse que la seva costella l' esperava á casa seva perque s' esquitxés si volía menjar calent.

Deu nos en guard' que Nostre Senyor no hagués calmat 'ls ánims excitadíssims dels fumadors de la Barceloneta ab lo miracle dels naps, que sino... prou no hauría quedat cap estanquera de trenta anys cap avall ab la *pacatilla* sencera.

PEPET DEL CARRIL.

EPIGRAMAS

La filla de l' herbolaria,
que 's un xiquet sanfarrona,
deya á sa amiga Ramona:
—Mira, jo soch propietaria;
y aixó, creu, no ho pots duptá.
Y va respondre l' Agneta:
—¡Es que á la meva escaleta
y té un quarto per llogal...

E. S.

Dantse llustre un tal Etías
de sé advocat, deya ahí:
—Jo hi arriat á tení
nou informes en dos días.
Pero es perque una vegada
qu' estava al carré del Bou,
van anarhi vuyt ó nou
á informars' d' una criada.

R.

—¿Prens lo parayguas, Roseta?
li deya son espós Bruno.
—¿Lo parayguas? está cià...
—No, Roseta, no, està núvol.

C. G.

! GUERRA AL TABACO!

¡LUEGO encara dirém mal de si la Tabacalera 'ns *conna* y 'ns desespera ab son tabaco infernal!
 ¡Dirém pes es luego encara d' aquest Govern desdixat qu' es una calamitat, que no s' hi pot tenir cara!

Ah no! Sense cap embut jo declaro formalment, que 'l Govern es excelent y que li dech gratitut.

Y además com á propina, confesso ab veu ben sincera qu' es la tal... Tabacalera una institució divina!

Ab la ma demunt del pit, (ahont l' agraument hi nia) dich qu' á la tal Companyia y al Govern dech un vestit.

¡Y no un vestidet tal qual, sinó un terno de durada! ..
 ¡Y no per una vegada, sinó un vestidet anyal!

Per lo tant, si ben contats haig de viure trenta anyets, tinch ja, trenta trajos fets y bitllo-bitllo pagats.

Es més; no es á mi tant sols, á qui 'l regalo 's limita, paig s' extén la tal cullita á tots los bons espanyols

Y vaja... ja prou misteris; lo que 'l traje 'ns ha de dar es deixarnos de fumar, en vista dels impropis ab que la Tabacalera abusa dels fumadors...
 ¡Guerra al tabaco, senyors!
 ¡Guerra á mort crudel y fera!

¿Es dir que no sols se 'ns dona (ó mes propiament,) se 'ns ven tabaco infernal, dolent, —que no fuma cap persona— sinó que s' apura encara del fumador la paciència, fent pagar tal indecencia al preu de un ull de la cara?

¡Aixó es vil, aixó sub'eva; ¡aixó es un robo atrentós!...
 ¡Jo no vull ser tan talós que 'm vagin treyent a seba!

¿Es dir que 'l grapat de cals, de tronxos y globulillos que comprava per pitillos ara 'm costarà dos rals?...

¿Es dir que 'l manyoch de fulla que per deu céntims 'm davan (y encara no m' hi contavan alguna espina ó agulla)

miij ralet n' haig de pagar si es que vull calar'hi foch?...
 ¡Govern, que 'm coneixas poch!..
 ¡¡Ja s' ha acabat lo fumar!!

Si senyors; jo y molta gent devant de tanta exigencia hém agotat la paciència y 'l costum de dir: *amén*.

Y aqui, com á tot arreu ahont hi ha gent que té *puntillo*, ja no s' encén cap *pitillo* ni que ho mani 'l fill de Deu!

¡Guerra al tabaco!! s' ha dit y tothom ha respost,—¡Guerra!! y 'l tabaco irá per terra porque aixis ho hem decidit.

Calculin; un servidor, dins de ma modesta esfera, gastava vuyt jorns enrera una suma que fa horror...

Jo fumava un paquetet de quaranta cada dia y á mes á mes encenia després de diná 'l puret.

Y aixó si no vaig errat, fa tres duros cada mes, que son trenta sis *chulés* per tota la anua'itat.

¡Diguin, donchs, si ab trenta sis *manxegos* al any, no puch anar vestit com un duch y ab figurín de París!

Y encara afegeixo al guany, lo gas'o de las cerillas que son dos capsas senzillas al dia, set duros l' any.

Quals set duros, ó millor contat, trenta sis pesetas, las deixo per samarretas y deus és roba anterior.

Queda donchs, ben demostrat, que la inicua Arrendataria al implantar sa usuraria tarifa, s' há ben tallat,

perque en lloch de conseguir qu' engreixés sos accionistas] y en lloch de passá horas tristas y pe 'l tabaco glatir...

un ves it m' ha regalat cada any, y es cosa que 'm manca y además ¡inch roba blanca per tota una e ermitat!

¡Aixó si...! Ja se 'l que 'm toca ..
 ¡No entrar may mes al estanch y passá 'ls dias en blanch y fersem aygua la boca!

Mes lo temps que tot ho esborra calmarà mon greu desfici...
 ¡Guerra al tabaco y al vici de fumar .. no sent de gorra!

M. RIUSECH.

DEL MEU TROS

A un aprenent que feya 'l tonto, extranyant son amo que acabés de dinar mes aviat que de costum, li preguntá:

—¡Ay, carat! Ja has dinat?

—¿Sembla que sí señor.

—¿Y que t' han donat?

—Arrós mut.

—¿Com s' enten? ¿Y has dinat al menjador?

—¿Donchs ahont?

—¿Y entrant?

—Si, entrant á ma dreta.

FRA FIL FORT.

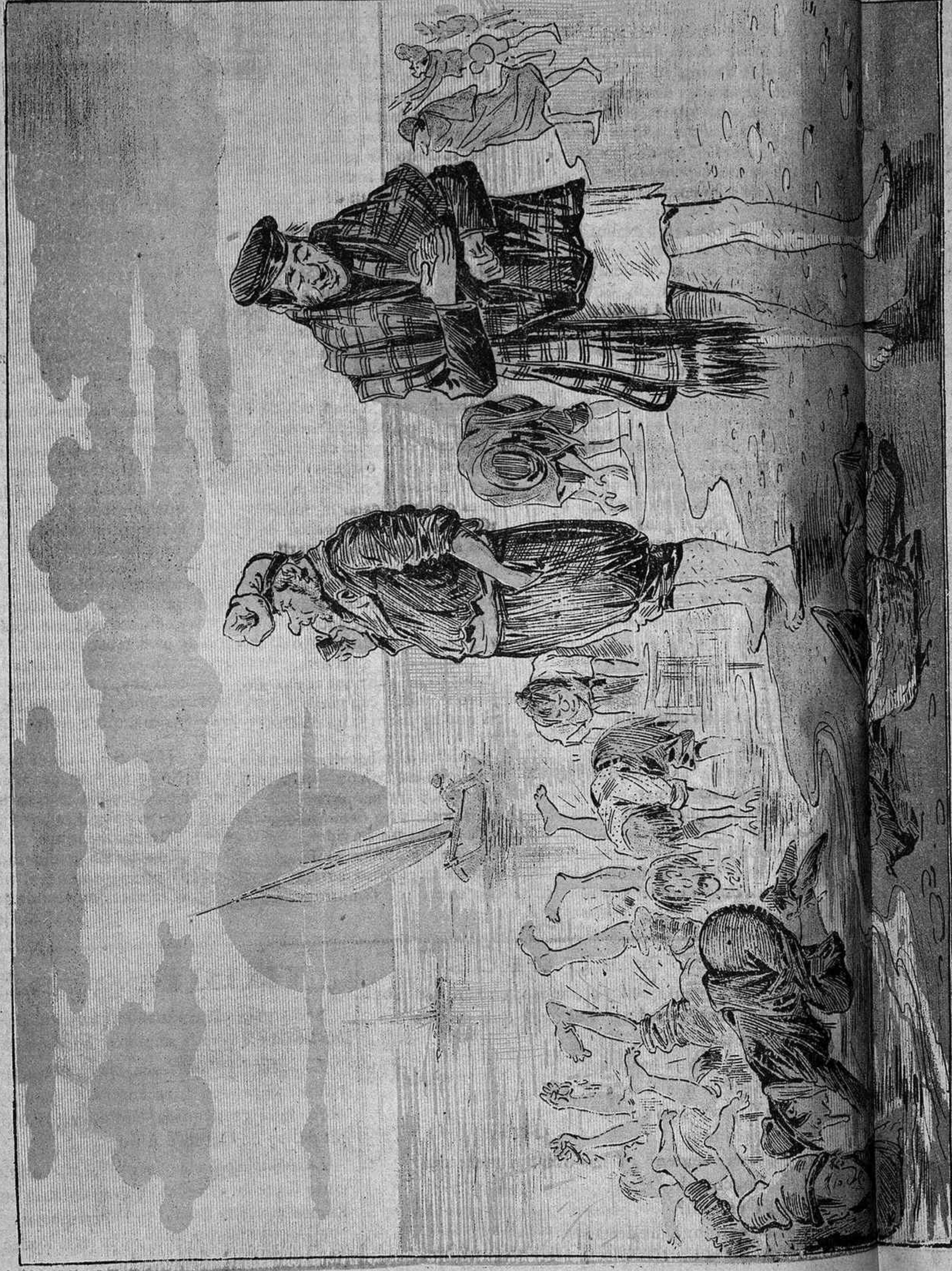
Bibliografía

Se ha publicat ultimament formant part de la *Biblioteca* de la revista setmanal *Lo teatro Regional*.

Lo secret del Nunei, comedia en tres actes y en vers refundida per son propi autor D. Teodoro Baró, qual obra sigué reestrenada en lo teatro Romea, en la nit del 27 de Octubre últim; y

La planxadora saynete en un acte original de Jacinto Capella, estrenat ab gran aplauso en lo teatro Romea la vetlla del 12 de Febrer passat.

Agrahim l' envio que 'ns ha fet la Redacció de dita revista, de las esmentadas obras.

Els vehins de la Barceloneta segueixen revolcantse per la sorra y jugant á l' aranya estira cabells per apoderarse de las monedas que creixen á sota las rocas. ¡Desgraciats de nosaltres si 'ls inglesos no saben!

Guardia d' honor escampada pels pórtichs del Liceu, durant la present temporada de concerts á càrrech del Orfeó.

Els aficionats al suc de la nicotina, fent saca en els estanchs, en previsió del augment anunciat per l' Arrendataria.

TEATROS

LICEO

Extraordinàriament concorreguts se veieren los concerts vuyté y nové executats en las nits del passat divendres y diumenge, en que se dongueren audicions de la novena sinfonia de Bethoven, la que obtingué l' éxit mes complert que 's pugui imaginar, haventse reivindicat en algo lo mestre Sr. Nicolau que la dirigi ab mes calor que la habitual en ell. donanthi per lo tant un relleu que no habiam vist en las altres sinfonias.

En l' últim temps de dita sinfonia, hi prengué part l' Orfeó Catalá que de nou fou objecte de admiració per l' ajust ab que cantá tot lo seu comés y si be sa part nos presta á lluhiment per la monotonia del cantabil, en cambi se demostrá un cop mes los esforços de son mtre. lo Sr. Millet procurant una unitat incomprendible.

Per avuy está anunciat l' últim concert de la temporada y com siga que—segons rumors—l' Orfeó Catalá ha sigut recontractat per una serie de concerts pera l' any vinent, es mes que segur que al final no hi haurá lo *pet de segadors* com alguns *entusiastas* esperavan.

S' han publicat ja las llistas de la companyia de ópera que deu fer la temporada de primavera y son elenco es notabilissim, com darém á coneixe en lo próxim número.

ROMEA

S' ha estrenat una comedia en un acte titulada *Mis amichs portan fatichs* que desde las primeras escenas se veié era de origen francès, havent sigut bastant aplaudida y celebrats sos xistes y mohiment escénich, degut en gran part á la inmillorable execusió que hi donaren los actors, sobresurtinhi los Srs. Goula y Manso.

Diumenge passat á la nit 's repetí la funció del benefici Capdevila, que tingué bastant éxit. Acabat lo monólech de 'n *Pepet del Carril, D' estudi*, tan celebrat, sigué cridat també son autor á las taulas ab insistencia.

Pera demá está anunciat l' estreno de *La filla del Mar* original del eminent dramaturg Sr. Guimerá; qual obra ha estat explotant per Amér'ca la Sra. Guerrero, logrant aixis las primicias que han sigut denegadas á la patria del propi autor.

NOVETATS

La comedia *Infedele* que com a nova 'ns dongué la senyora Mariani dissapte passat, era ja coneguda per habernosla donada á coneixe dos anys enrera la Sra. Tubau en lo teatro Lirich, pero sigueren tantas las filigranas de dicció que hi feu la Sra. Mariani en la protagonista que 'ns resultá casi completament nova. Es necessari veure la riquesa de detalls que hi derrotxa la Sra. Mariani pera comprendre son prodigiós talent, y aixó sigué motiu de que la obra que en espanyol sigué rebuda ab benevolencia, sigüés estrepitosament aplaudida en son idioma matriu.

La Sra. Mariani se veié acertadament acompanyada per lo Sr. Chiantoni aixis com també per lo Sr. Zampieri.

També últimament 'ns ha donat la reprisse de la sempre aplaudida *Zazá* que si diferencia hi observarem de las anteriors representacions, es que cada dia se identifica mes ab la protagonista.

Per ahir estava anunciat l' estreno de una comedia de Sardou, titulada *I nostri buoni villici* tocant ja á son fi las funcions que donará aquesta companyia, ja que dimars próxim será la última funció de la temporada.

TIVOLI

S' ha reproduhit *La vuelta al mundo*, no logrant la acer-

tada execució de altrás obras, degut, sens dupte, á que lo personal de la companyia no está compost d' artistas prou aptes pera obras cómicas.

En revenja del éxit de dita obra, s' han donat representacions de *Catalina* y *El Juramento*, ahont han lograt reivindicarse ab excés los notables artistas de la companyia Bérge.

Segons sembla, *La Dólores* se n' ha anat á Calatayud a *hacer favores*, puig veyém que no figura ja en l' cartell.

Si 'l públich ha perdut una joya de importancia, com es la obra de Bretón, sabém que la Empresa prepara *Don Lucas del Cigarral*, que com es sabut es altra joya lirica y promptament se posará en escena baix la direcció del autor de la música, mestre Vives.

Donat lo bon resultat obtingut, la companyia ha refermat la contracta per la próxima temporada de Primavera.

CATALUNYA (Eldorado)

Dilluns tingué lloch lo benefici de la primera tiple senyora Campos y per tal motiu tingué lloch lo estreno de la sarsuela *La señora capitana*, que omplí perfectament los desitjos de la beneficiada vers al públich ja que la sarsuela li dongué motius pera lluhir sas bonas condicions artisticas.

S' están activant los ensajos pera la sarsuela *La cara de Dios* lletra del Sr. Arniches y música del mtre. Chapi, qual estreno se creu probable tingui lloch en lo próxim dissapte de gloria.

GRAN-VIA

Diumenge passat se despedí d' aqueix teatro la notable violinista Srta. Domingo, que ab més honra que profit doná una série de concerts, havent sigut objecte de verdaderas y entusiastas manifestacions de simpatia, per la maestría que denotá possehir en lo maneig de tan difícil instrument.

Las funcions en que ha pres part, s' han vist molt poch concorregudas, no comprenentse lo desayre que ha fet lo públich á tan distingida concertista, aixis com á la Empresa que 's desvetlla extraordinariament procurant las majors atraccions possibles.

Dilluns últim s' estrená un juguet titulat *La carabina de Ambrosio*, que sigué del complert agrado del públich per la munió de xistes que conté.

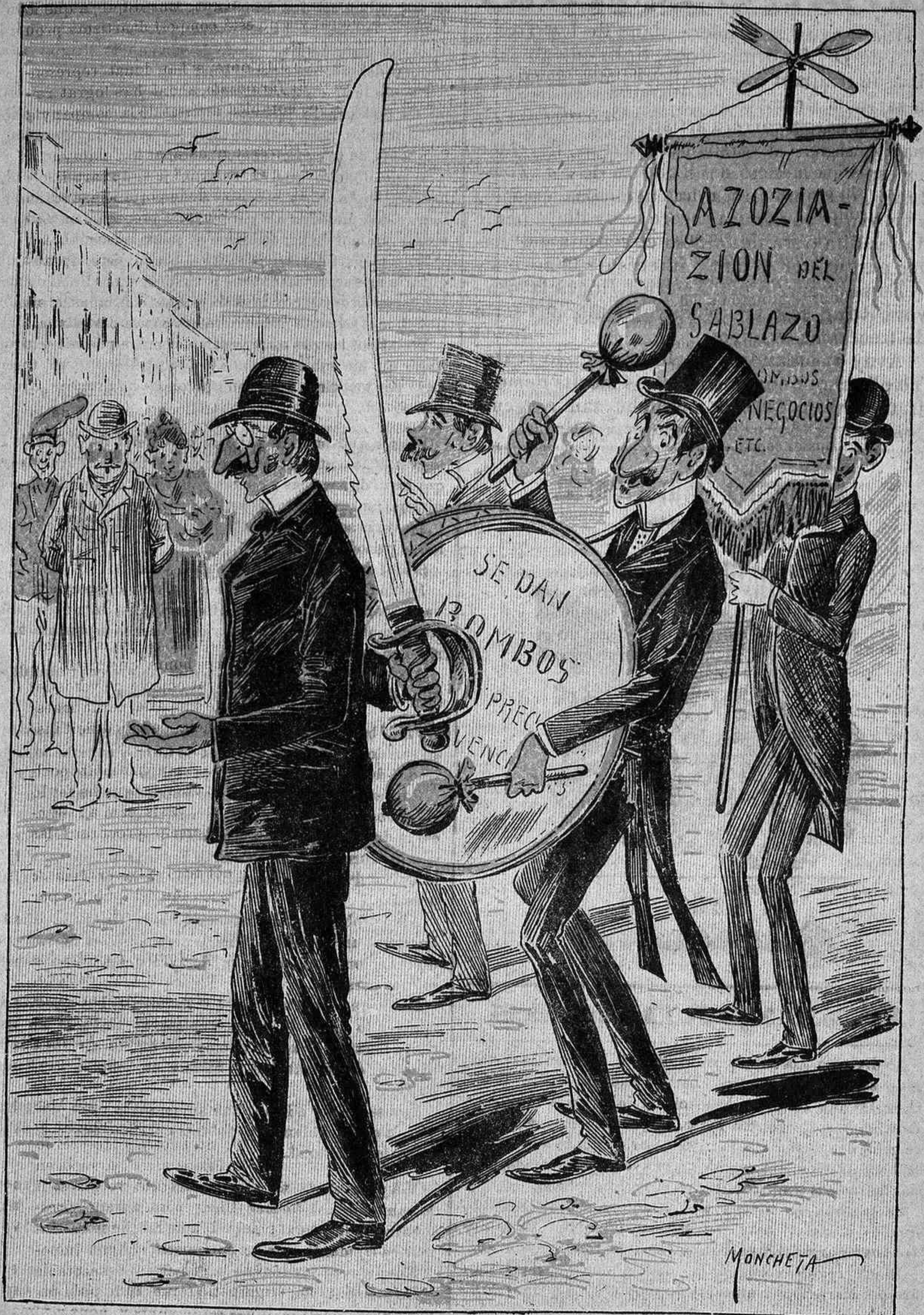
Al final fou cridat l' autor en escena.

A continuació debutá la hermosa Monroy (segons los cartells) que devía executar un monólech titulat, *El baño*, y com s' ga que lo públich va cridarse á engany per suposar que dita artista executaria en dit monólech las diferentes escenas que ab lo titul de *El bany de la Parisien* han sigut tan popularizadas per medi de grabats y fotografias, y donat que dit espectacle no li resultá á mida de son gust, armá una bronca indescriptible, no volguent las rahóns—que devían ser convincentas—que en nom de la Empresa alegaren primer l' actor Sr. Lacasa y després lo Sr. Cerbón, manifestant que 's faría una altra sarsuela en son lloch, sino que en lo colmo de la exigencia, volgué se li tornés l' import que havia satisfet per la entrada. ¡Després de haverse fet ja tres actes! á lo que la Empresa tingué que accedir, sens dupte, per no haberse sapigut imposar lo delegat de la Autoritat que presenciava l' espectacle y no 's resistí á la intemperant petició que feu lo públich.

UN CÓMICH RETIRAT.

LA TOMASA
GENT DE PLOMA

Ab un sabre pels sablassos
y un gran bombo pe 'ls amichs,
fan captas per una prempsa
cuatre sabis deslluhts.

Nostre retrato

Honra avuy la primera plana de LA TOMASA 'l de D.ª Gabriela Roca, tiple que ab justícia vé ocupant uns dels llocs mes elevats en la sarsuela dramática.

En sa llarga carrera artística, ha interpretat magistralment diversos personatjes, deventse fer especial menció del Roberto de *La Tempestad*, del qual en feu una pasmosa creació, y en lo que se admira encare avuy dia, á pesar de ser dita obra de tothom coneguda y d' haver perdut per lo tant l' interés de la novetat.

En sa excursió per América, lográ la senyora Roca, com comptadas artistas, una serie de frenéticas ovacions.

Avuy es aplaudida y celebrada en lo Teatro Tivoli, ahont son admirats sos mérits demostrats devant de cent públics tan exigents com coneixedors del verdader art lirich.

Litografia Barcelonesa

S.^a Ramon, 6
BARCELONA

Campanadas

Lo dissapte, dia 7 del corrent tind á lloch en la distingida societat recreativa «La Herradura», (Peu de la Creu, 14) una funció á benefici del laboriós é inteligent fadrí impresor, Sebastiá Pérez, la qual se veurá, sens dubte, molt concorreguda, tant per esser dedicada á la «Sociedad del Arte de Imprimir» y á la avants esmentada, com per las moltas simpatías de que gosa 'l beneficiat.

Se posarán en escena tres produccions catalanas—lo qual es d' alabar—sent las mateixas desempenyadas per fadrins tipógrafos, tots ells amichs d' en Sebastiá Pérez.

Inútil creyém consignar que desitjem pe 'l beneficiat un arsenal de regalos y un cabás de monedas de plata.

Durant lo dilluns y dimars passats, las portas del palau episcopal se vejeren atestadas de pobres.

Lo motiu d' aqueixa aglomeració d' indigents, obehí,

segons se 'ns ha dit, á que 'l periódich *El Diluvio*, anunciá en sas columnas que 'l bisbe Sr. Morgades, havia resolt desferse de totas sas fincas y joyas pera socorre als pobres de la diócessis, á quin objecte devian aquets dirigirse á las oficinas del esmentat palau á fer inscriure sos noms.

Tal resolució del prelat, sembla qu' ha resultat una broma de mal género jugada pe 'l citat periódich, puig si 'l Sr Morgades, posseheix fincas y joyas, qu' ho ignorém, á la quènta no té cap intenció de desfersen.

Se veu, donchs, que *El Diluvio*, va proposarse sols molestar al bisbe, sense tenir en compte qu' ab sa noticia ha lograt sols molestar als pobres infelissos, que, en perspectiva d' un mos de pá, acudiren al palau episcopal.

No som partidaris d' ofendre á ningú; pero opiném qu' obraria mes sensatament dit periódich, si en lloch de gastar certas bromas, cuydava de que sas columnas s' enmotllessin mes á lo que prescriu la gramática castellana.

Y així sos lectors no 's veurían condempnats á tenir de llegir qu' un subjecte se *mecia* los cabellos, qu' un torero *andó* por los aires, y qu' un orador *adució* pruebas irrefutables.

Llegim que en lo manicomi provincial de Valencia ha ingressat lo distingit escriptor don Vicents Suárez Casañ, qui ha dirigit varias revistas publicadas á Barcelona, sent últimament redactor del setmanari *Nuevo Mundo*.

De veras sentim un epilech tan terrible á una constant labor periodística.

¡Fatal destí dels escriptors espanyols!

Desde Cervantes, qu' es fama que no va sopar la nit que va acabar lo *Quijote*, hasta 'ls escriptors de nostres dias, son comptats los que no moren en la mes espantosa miseria ó en la bojeria.

Aixó després d' haver sigut, casi sempre, victimas de alguna denuncia mes ó menos regeneradora.

En lo barri de Bellavista, de Madrit, ha sigut assassinat en son domicili un ex-empleat de Cuba y antich administrador de Correus, lo qual vivia tan modestament, qu' era tingut en lo esmentat barri per pobre de solemnitat.

No obstant, sota un sofá de casa seva, s' ha trobat una caixa de caudals contenint 31.500 pessetas en bitllets, un compte corrent ab lo Banc d' Espanya y una cartilla de la Caixa d' Estalvis, acreditativa de la cantitat de 5.000 pessetas.

Aixó prova que l' interfecte ó havia tingut la ditxa d' heretar á un tio cèlibe ó que 'ls destinos á las nostras perdudas colonias no eran tan desayrats com volen suposar moltas personas.

Desde que 'ns hem enterat d' haverse trobat aqueixa fortuna en lo domicili del ex-empleat de Cuba, ja no 'ns fa tanta llástima l' exercit d' empleats qu' ha arribat á la Peninsula, demanant á n' en Silvela un empleo per l' amor de Deu.

¡Qui sab si per ells nos han aumentat lo preu del tabaco y si 'ls que semblan mes pobres guardan sota 'l sofá una quantiosa fortuna!...

Y á propòsit de tabaco: Sembla qu' en varios punts d' Espanya s' han format lligas pera abstenirse de fumar mentres subsisteixi l' actual augment de preus en la aromática (?) planta, que 'ns suministra l' Arrendataria.

Nosaltres no creyém ab la eficacia d' aqueixas lligas.

De moment, los lligats, no farán fum, pero al cap de vuyt dias, aqueixas lligas serán vuyts y nous y fumadors que no lligan.

O sino... al temps.

En un punt del extranger, de quin nom no 'ns recordém, varen desafiar-se l' altre dia dos cotxeros ab las armas propies del ofici.

Tots dos á cos nú 's propinaren una série de latigassos, hasta aixecarse la pell de pit y esquena.

Deya 'l periódich que donava la noticia qu' així s' igualan totas las classes y que las distintes professions no haurán ja de basquejarse en la elecció d' arma.

Los fusters se barallarán á serra; los manobres á gabeta; los taberners á barraló, etc., etc.

Y pe 'ls que no tingan altra ocupació coneguda que la de ser favoreixedors de l' Arrendataria de tabacos, res mes senzill que fumar-se mano á mano un cigarro, ab augment de preu, si volen arrancar los pulmóns en lo camp del honor.

*

Lo periódich parisiench *le Siecle*, demana la destitució del almirall Fournier, comandant de la esquadra francesa del Mediterrani, per haver convidat á bordo del acorassat *Brennus*, al famós poeta monárquich, Mr. Botrel.

Vamos; que 'l *Siecle* ho fá massa fort.

Las autoritats monárquicas d' Espanya han agassatjat, no fa gayre, á uns marinos republicans, y ningú ha demanat la seva destitució.

No pot matarse tot lo qu' es gras.

Aixó, apart de que l' almirall Fournier, pot aduhir en sa defensa, que la seva intenció no era altra que la de convertir á la República al poeta Mr. Botrel.

*

En bona fé que 'ls descarregadors de carbó del moll de Sant Bertrán y 'ls seus amos, no están á partir un pinyó.

Per si havia de tocar la trompeta (com á senyal de comensar lo treball) un delegat dels descarregadors ó dels amos, se celebraren un feix de conferencias que no van donar cap resultat.

Lo senyor Gobernador per acabar aqueixas diferencias, cregué que 's solucionava 'l conflicte, tocant la trompeta un agent de l' autoritat.

Pero 'ls amos no van avenir'shi, y hasta cert punt ha d' alabarsels, perque un agent de l' autoritat tocant la trompeta ha de fer molt mala fila.

Y sobre tot: es lo únich que 'ns faltava veure en los ditxosos temps qu' atravessem: l' autoritat trompetera.

*

Lo Sr. Moret ha dit en una conferencia que va donar en l' Ateneo de la Vila y Cort, que 'l regionalisme catalá es separatista.

¿Qu' hem d' aguantarnos lo riure?

No, no riguém, y encare que 'l Sr. Moret no va donar cap prova de la seva afirmació, exclamém: ¡Lo dijo Moret... punto redondo!

*

En la última sessió celebrada per l' Ajuntament, va anunciar lo Sr. Plaza, una moció relativa á la freqüencia ab que 'ls tranvías eléctrics ocasionan desgracias.

Dita moció no va poguer ser explanada per haverse tingut de aixecar la sessió per falta de número de regidors.

Sentim lo contratemps, perque si 'l Sr. Plaza, triga vuyt dias mes á tronar contra 'ls Herodes eléctrics, ja no quedarà cap criatura sencera á Barcelona.

*

Histórich:

Un jutje d' aquesta capital ordena al agutzil, que mentres éll interroga al presunt autor d' un assassinat, li posi la má sobre 'l cor per veure si l' acusat s' emociona.

L' agutzil compleix l' ordre, y exclama: ¡No salta, senyor jutje, no salta!

L' interrogat, menjantse la partida, diu al agutzil: ¿Com vol que 'm salti si 'm posa la má sobre la banda dreita!

*

L' empresari de 'a plassa de toros—molt senyor nostre—té un caràcter, per cert, no gayre envejable.

Diumenge passat s' anunciá que en lo diumenge próxim matarian los espasas Fuentes, Conejito, y Algabeño, y ara resulta que 'l primer de dits toreros brillará per sa ausencia y que segons se diu 'l tal Algabeño no es lo bó, sino 'l noviller.

Y luego, si 'l públich surt de sas casillas y destruheix mitja plassa ¿diguin qui 'n tindrà la culpa?

Creyém que 'l Gobernador hauria de de pendre cartas en l' assumpto.

Telegramas

Del nostre servey... obligatori

GRAN-VIA, á l' hora de no 'n vull, doneumen un bon tros.—¿Vostés creuen que jo vaig esvalotar lo galliner, perque la Monroy volia treures la camisa?... Donchs, se equivocan: si vaig moure escándol va ser perque jo esperava que se la treuria.

Un que fá escarafalls.

GRAN-VIA, á l' hora de la gorra.—Si jo vaig tronar contra la Empresa, va ser perque, á pesar de que no mes faltava una pessa pera acabarse la funció, 'm tornessin los quartos.

Un barrut.

HISENDA, á l' hora del tabaco car—A pesar del augment, jo seguiré fumant á ciencia y paciencia del país, y quan no pugui fumar altra cosa, 'm fumaré del mort y de qui 'l vetlla.

Vilaverda.

DILUVIO, á la hora de la mala sombra—Aqui per bromejar ab lo bisbe enviém als pobres al palau episcopal, pera que demanin unas caritats somniadas, En cambi, estém molt malament de gramática. No deixaria de ser graciós, que 'ls pobres, indignats, nos clavessin la palissa mes fenomenal del sigle.

Albafreda.

BELLAVISTA, á l' hora de las gangas—M' han tret del mon dels vius quan menos m' ho pensava, després d' haver gosat d' un bonich empleo á Cuba. Encare que se 'm tenia per un pica-portas, dessota d' un sofá deixo 6.000, duros y pico y alguns documents de crédito. Los empleats qu' hem desmenyat cárrechs, á las colonias, de graciadament, no hem pogut fer grans fortunes.

Un difunt.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 11 d' aquest mes)

Rafel Homedes; No va prou bé.—Lluís Torné; Id.—Joan Rocavert; Id.—Salóm Morera; Ho publicarem casi tot.—Font Nielfa; Versificació defectuosa.—Gorina Roca; Anirá.—Calavera Retirat; Publicarem alguna cosa.—R. Campins; S' hi notan moltes incorrecelóns.—Ramón del Café, No fan lo pés.—Rampells; Id.

LITOGRAFÍA BARCELONESA

— de Ramón Estany —

6, SANT RAMON. 6 — BARCELONA

LA TOMASA
 IEL PAPU

La monomania d' en Romero.

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

XARADAS-LLAMPECH

- 1.ª Dolencia y estat de salut; tot poble catalá.
- 2.ª Animal en plural, vegetal y beguda; tot id. id.
- 3.ª Animal, musical, nom de dona y consonant; tot id. id.
- 4.ª Líquit, musical, part de la persona, quart inversa poble catalá; tot id. id.
- 5.ª Part de la persona y dos girada poble catalá; tot id. id.
- 6.ª Punt de molta aygua, musical y dos consonants; tot id. id.
- 7.ª Lo que no es dolent y consonant; tot id. id.
- 8.ª Beguda, musical y color; tot id. id.

UN CALAVERA RETIRA.

ANÁGRAMA

Tot en Tot un tot anava
 y lo volia matá,
 mes lo fill de don Pasqual
 las rahórs apaciguá.

PERE SALÓM MORERA.

TARJETA

D. Valentí Cò de Terri

Formar ab aquestas lletras, degudament combinadas, lo titol d' un juguèt cómic catalá.

JOSEPH GORINA ROCA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1	2	3	4	5	6	7	8	— Poble catalá.	
4	2	1	6	7	8	1	» »		
2	6	6	7	8	1	» »			
7	6	3	5	1	» »				
1	7	3	1	» »					
3	2	8	» »						
6	5	— Nota musical.							
8	— Vocal.								
2	1	— Animal.							
2	3	2	— Poble catalá.						
5	6	4	2	» »					
2	3	3	5	1	» »				
6	7	5	3	3	1	» »			
6	2	1	5	3	3	2	» »		

PEPET PANXETA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 604

Trenca-caps. — Nas, Carme, Niula y Timoneda.

Geroglifch compriu it. — Rosalia.

Logogrifo numérich 1.ª — Montreal.

» » 2.ª — Finestra.

» » 3.ª — Cuaranta.

LA TOMASA

PERIÓDICH FE-TIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIO:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50	pesetas.
Cuba y Puerto Rico,	2'50	»
Extranger,	2'50	»
Número corrent	0'10	»

Tota reclamació podrá dirigirse á la Redacció y Administració de dit periódich,

— 6, SANT RAMÓN, 6 —